

Relacja z otwarcia Pawilonu Edukacyjnego w Rezerwacie Pokazowym Żubrów Białowieskiego Parku Narodowego

15 czerwca 2018 r. uroczystości otworzyliśmy Pawilon Edukacyjny. To pierwsza placówka w regionie, która łączy naukę i zabawę w atrakcyjną formę spędzania czasu. Działa w ramach Białowieskiego Parku Narodowego na terenie Rezerwatu Pokazowego Żubrów (RPŻ).

Po występie sygnalistów z Technikum Leśnego w Białowieży uroczystość otworzył Dyrektor BPN dr Michał Krzysiak. Powitał zaproszonych Gości oraz przybyłych mieszkańców regionu oraz turystów. Wygłaszając słowo powitania podkreślił, że Park dokłada starań, by najczęściej odwiedzany obiekt turystyczny w regionie, jakim jest Rezerwat Pokazowy Żubrów, turyści mogli zwiedzać w jak najbardziej komfortowych warunkach. Dlatego sposób jego udostępniania stale poprawia się. Udoskonalana jest infrastruktura, by zapewnić odwiedzającym lepszą obserwację zwierząt w obiekcie, przy jednoczesnym minimalnym ingerowaniu w naturalny rytm ich życia.

Następnie głos zabrał zastępca dyrektora BPN Aleksander Bołbot. W krótkiej prezentacji przybliżył historię powstawania obiektu oraz główne jego zalety, jako obiektu przyjaznego środowisku. Podkreślił, że to budynek energooszczędny z minimalnym zużyciem energii oraz wykorzystaniem odnawialnych jej źródeł: pompy ciepła, kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne. Jest pierwszym o takim standardzie energetycznym obiektem użyteczności publicznej w północno-wschodniej Polsce. Koszt jego powstania wyniósł 12,7 mln zł. Białowieski Park Narodowy otrzymał na ten cel dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Następnie okolicznościowe przemówienia wygłosili zaproszeni Goście.

Prof. Maciej Nowicki – były Minister Środowiska, ostatni prezes Zarządu Ekofunduszu podkreślił, że w Puszczy Białowieskiej – mateczniku żubra – brakowało obiektu, który by w atrakcyjny sposób przybliżył społeczeństwu wiedzę o największym ssaku lądowym Europy, który właśnie w tym miejscu uratowano od zagłady. Podziękował pracownikom Parku za pracę włożoną w powstanie w takim kształcie edukacyjnego obiektu. To dzięki prof. Nowickiego wsparciu blisko 8 mln zł trafiło z kończącej działalność Ekofunduszu do NFOŚiGW z przeznaczeniem celowym na dofinansowanie inwestycji w BPN.

Kolejną osobą, która zabrała głos był pan Andrzej Rolecki – koordynator budowy Pawilonu z ramienia Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Zaakcentował innowacyjność obiektu, podkreślając, że jest obecnie najnowocześniejszym tego typu budynkiem w północno-wschodniej Polsce.

Prof. dr hab. Wanda Olech-Piasecka, dziekan Wydziału Nauk o Zwierzętach w SGGW w Warszawie, reprezentująca jednocześnie Stowarzyszenie Miłośników Żubrów w wystąpieniu podkreśliła potrzebę zintegrowanej ochrony całej populacji żubra na świecie.

Po przemówieniach głos zabrał dyrektor BPN, który korzystając z okazji otwarcia obiektu służącego turystyce oraz obecności na sali przewodników licencjonowanych po Białowieskim Parku Narodowym dokonał uroczystego nadania trzem przewodnikom turystycznym tytułu „Zasłużony przewodnik po Białowieskim Parku Narodowym”.

Wyróżnionymi osobami zostali: prof. dr hab. Jerzy Gutowski, dr hab. Bogdan Jaroszewicz oraz Piotr Karpiuk. Zasłużeni przewodnicy otrzymali pamiątkową odznakę, na której widnieją symboliczne „drzwi do lasu”, czyli brama wejściowa do najstarszej, najcenniejszej przyrodniczo części Parku – dawnego Rezerwatu Ścisłego. Odznaka została wykonana wg projektu białowieskiej artystki malarki Barbary Bańki.

Miłym „żubrowym” akcentem uroczystości było wręczenie nagrody dla zwycięzcy konkursu fotograficznego pod hasłem „Moje spotkanie z żubrem”. Konkurs Park ogłosił w maju br. Wpłynęło na niego blisko 100 fotografii z całej Polski. Wszystkie zdjęcia zostały umieszczone na FB Białowieskiego Parku Narodowego w osobnym albumie. Przeprowadzono głosowanie internautów. W ten sposób wyłoniono 10 najpopularniejszych zdjęć. Spośród nich Komisja Konkursowa wyłoniła zwycięską fotografię. Jego Autorem jest Pan Szczepan Klejbuk z Białegostoku, który w nagrodę otrzymał wspaniałe album „Saga Prastarej Puszczy” autorstwa Bożeny i Jana

Walenicków.

Następnie goście udali się do głównego wejścia do Pawilonu, gdzie przecięto symboliczną wstęgę. Proboszcz parafii prawosławnej pw. św. Mikołaja Cudotwórcy w Białowieży ks. Sergiusz Korch oraz proboszcz parafii rzymskokatolickiej pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Białowieży ks. Bogdan Popławski dokonali wyświęcenia obiektu.

Po wyświęceniu Dyrektor BPN dr Michał Krzysiak zaprosił przybyłych gości, mieszkańców regionu, turystów oraz zaproszonych uczniów miejscowych szkół do obejrzenia Pawilonu Edukacyjnego, informując, że będzie on przez najbliższe lata udostępniany bezpłatnie.

Dzisiaj RPŻ to obiekt pełniący funkcje: turystyczną, edukacyjną i hodowlaną. Ważnym zadaniem Pawilonu jest poprawa jakości obsługi turystów odwiedzających Rezerwat. W nim teraz można będzie nabyć bilety wstępu do RPŻ, zakupić pamiątki, uzyskać informację turystyczną. Dla najmłodszych turystów odwiedzających Rezerwat przygotowany został, w otoczeniu budynku, plac zabaw. Przy Pawilonie powstała też wiata ze stojakami na rowery oraz kojce dla psów, których nie można wprowadzać na teren Rezerwatu.

Jednak Pawilon to przede wszystkim interaktywna, multimedialna przestrzeń edukacyjna dotycząca żubra, jego historii, restytucji, ekologii i biologii. Przygotowano kilkanaście stanowisk, które w sposób atrakcyjny, ale też prosty w użyciu i bezpieczny dla dzieci prezentują wiedzę o tym największym lądowym ssaku Europy. Aby nie odbierać gościom satysfakcji z samodzielnego poznawania ekspozycji, przewodnikiem jest tu sam odwiedzający – wszystkie stanowiska są opisane i intuicyjne w obsłudze.

Korzystanie z prezentacji multimedialnych pozwoli dowiedzieć się m.in. dlaczego kurczył się areał występowania żubra w Europie i jak powiązane to było z rozwojem cywilizacji i deforestacją terenu (stanowisko 3). W innych punktach fizyczne przesunięcie elementów lub ich dotknięcie uruchamia informacje np. o biologii żubrów w różnych porach roku (stanowisko 2), o cechach pozwalających odróżnić żubra od bizona amerykańskiego (stanowisko 1). Dotknięcie interaktywnych tablic uruchamia efektowne prezentacje danego zagadnienia. Raz będzie to zrozumienie fenomenu restytucji i struktury pokrewieństwa żubrów (stanowisko nr 6), w innym poznanie fundamentalnej roli żubra w ekosystemie leśnym (stanowisko nr 4). W jeszcze innym poznamy jego anatomię (stanowisko nr 8). Dzięki kontaktom ze światem nauki, na bieżąco aktualizowane są informacje dotyczące żubrów, np. dane o wybranych hodowlach (stanowisko nr 5), aktualny stan populacji na świecie.

Przewodnikami po interaktywnej wystawie byli pracownicy BPN: Ewa Moroz-Keczyńska, Marek Świć, Radosław Matejek.

Podczas otwarcia Pawilonu zaprezentowane zostały dwie wystawy czasowe. W gablotach zobaczyć można było archiwalia dotyczące publikacji o żubrze, ekspozycja o tytule „Białe żubry z biblioteki naukowej BPN”.

Na antresoli zaprezentowano wielkoformatowe fotografie „Przyroda Puszczy Białowieskiej”.

Pawilon wyposażony jest też w nowoczesną salę kinową na 46 miejsc, gdzie zastosowano nowatorskie rozwiązania prezentacyjne i akustyczne. W chwili otwarcia można było obejrzeć film promocyjny o Białowieskim Parku Narodowym przygotowany przez znanego reżysera Jana Walencika.

Na uroczyste otwarcie Pawilonu Edukacyjnego zaprosiliśmy również uczniów z miejscowych szkół: z Białowieży i Narewki. Specjalnie dla nich przygotowaliśmy szereg aktywności edukacyjnych. Potwierdzeniem uczestnictwa w nich był karnet, w którym Dzieci gromadziły pieczętki. Znalazła się tam również krótka informacja, jak się zachować podczas spotkania z żubrem. Na stanowisku „Tropem żubra” dzieciaki uczyły się, jak rozpoznać ślady zostawiane przez żubra, jelenia i sarnę. Identyfikowały modele tropów, następnie układały nazwę właściciela tropu z rozsypanki literowej. Kolejną aktywnością było Koło Fortuny i zestaw pytań specjalnych – o żubrze, dzięki któremu uczestnicy poznali ciekawostki z życia tych ssaków. Znalazło się również coś dla miłośników prac ręcznych – zachęcaliśmy naszych młodych gości do samodzielnego wykonania „żubrowych” zakładek, tym

samym do czytania opowiadań o żubrze i nie tylko... Na zakończenie odwiedzin stanowiska dzieci bawiły się, odpowiadając drużynami na pytania ukryte na polach wielkoformatowej gry opowiadającej o żubrze i jego leśnych przyjaciółach. „Co czwarty żubr jest Polakiem” – to nazwa kolejnego stanowiska. Zadaniem uczestników było policzenie żubrów ukrytych na rysunkach.

Działała również „Żubrowa Manufaktura”. Na torbach z tkaniny, czyli torbach wielokrotnego użytku, Dzieci odrysowywały sylwetkę żubra. Mogły ją również ozdobić według własnej inwencji. Rozdawane na tym stoisku barwne pompony z włóczki były nie tylko dodatkową ozdobą. Służyły również utrwaleniu informacji, że każdy żubr przychodzący na świat w rezerwach hodowlanych Białowieskiego Parku Narodowego otrzymuje imię zaczynające się sylabą „PO-”. Po zaliczeniu wszystkich aktywności edukacyjnych w pamiątkowym karnecie przybijana była pieczęć z odciskiem żubrowego kopyta. Każdy uczeń dostał książkę „Moje spotkanie z żubrem” wydaną przez Białowieski Park Narodowy. Opowiada ona obszernie o „żubrowych” ludziach, od kuchni przedstawia codzienną troskę o żubry i badania naukowe nad nimi.

Serdecznie zapraszamy do odwiedzenia nowego obiektu BPN - Pawilonu Edukacyjnego w Rezerwacie Pokazowym Żubrów. Korzystnie z niego jest bezpłatne.

Informacje o Pawilonie Edukacyjnym:

- Powierzchnia zabudowy – 1 447 m²
- Powierzchnia użytkowa – 1 352 m²
- Kubatura – blisko 7 tys. m³
- Koszt inwestycji 12,7 mln zł pokrył Narodowy Fundusz Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
- Inwestor: Białowieski Park Narodowy
- Projekt: arch. Marzena Szambelan, arch. Iwona Soczyńska, arch. Jakub Soczyński, CDM Smith sp. z o.o., przy współpracy z Pracownią Projektową „Architriada”
- Wykonawca części budowlanej: Zakład Usług Budowlanych Robert Łukasik, Zieleń/ Trzemeszno
- Projektant części edukacyjnej: EL-PRO Władysław Charkiewicz, Białystok; Wykonawca: Delta Sp. j. Krentowski, Hus, Białystok
- Nadzór Inwestorski: Sweco Consulting, Białystok

Tekst: E. Moroz-Keczyńska, H. Schmidt, E. Jabłońska, A. Gierasimiuk

Zdjęcia: J. Antipow, I. Zacharewicz